

hêviya gel

Sal : 7
Hejmar : 39
Gulan 1993

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELEN BİNDEST YEKBÎN!

YÜZYILLAR SONRA NEWROZ NİHAYET GERÇEK
ANLAMINA KAVUŞTU !...

1993 NEWROZ'U ve 1 MAYIS'I HALKIMIZA BİRLİK ve BERABERLİK GETİRDİ

GÜNDEM

SAVAŞMASINI BİLEN BARIŞ MASASINA OTURMASINI BİLENDİR

PKK'nin tek taraflı ve şartlı silah bırakmasının ardından ,PSK ile yaptığı protokol Kürt siyasi hareketlerini derinden etkilemiş durumdadır. Sadece siyasal hareketleri değil ,halkı da bu etki içine almıştır.

Artık ,hiç bir şey bir daha geriye doğru dönmemesine ilerlemektedir. Türkiye'li Kürt siyasal hareketleri belki de tarihlerinde ilk kez modern karektere bürünmenin yollarını açıyorlar. İlk kez kabuklarını kırıp ,kapalı yapılarından çıkıp dünya ve bölge dengeleri içinde siyasal yerlerini alıyorlar.

Son gelişmelerin bu yönü halkımızın 70 yıldır beklediği temel bir hedef durumundaydı. O ,kendi öncüleri olarak gördüğü siyasal hareketlerin çarpık ilişkilerinden ,siyaset adına yaratılan çelişkilerden hep rahatsız olmuş ,bugünkü gelişmeleri her zaman dört gözle beklemiştir.

Ne var ki kapalı politikanın kör kuyusundan kafalarını hala çıkaramayanlar gelişmelerin halkımız-da yarattığı çışkunluğu ve sevinci göremiyorlar.

devamı s. 2.

Nevroz, tarihsel olarak Kürtlerin bölgenin diğer halklarıyla birlikte despotizme ve barbarlığa karşı ayaklanarak özgürlüğe kavuşmalarıyla gerçek anlamını bulmuştur. Onun hakkında anlatılan çeşitli yorumların ortak özelliği bu isyan ruhunda birleşmeleridir.

Şimdi Kürt hareketi yeni bir sürece girmektedir. Halkımızın yıllardır arzuladığı birlik çalışmalarını nihayet olumlu bir sonuca doğru gitmektedir. Bu süreci hiç kimsenin durdurmaya cesaret edeceğini sanmıyoruz. Gelineşama sorumluluk altında bırakan ve bunun gereğini yerine getirmeyenleri silindir gibi ezip geçen bir dönemdir.

Kürtlerle diyalog kurmada diğer politik liderlerden daha cesaretli adımlar atan T.ÖZAL'ın ölümü belki bu süreci yavaşlatacaktır. Olası ki Kürt kelimesini duymak istemeyen şöven çevreler son bir hamle daha yapıp kendilerini göstermek isteyeceklerdir.

Ancak, globalleşen dünya sorunları arasına girerek

Ortadoğu'da istikrar unsuru olarak en önemli yeri tutan Kürdistan sorununun her ne hal olursa olsun Türk politik sahnesinden indirilmesine imkan görülmemektedir. Bu nedenle Kürt siyasi hareketlerine düşen görev önümüzdeki süreci hazırlıklı ve sistemli bir şekilde karşılamaları ,tarihi deneylerden yeterli dersler çıkararak yerlerini sağlamlaştırmasıdır.

1993 Newroz'unun bize sağladığı bu olanakları halkımızın temel sorunlarına bağlayarak , yüzyılların beklediği umuda dönüştürmek ve

devamı s. 13'te

BU SAYIDA

- *Kürdistanî Bir Program için İleri.....s.3
- *Tarihsel Süreç ve Kürdistan Gerçekliği Haklı Politikamızı Doğruladı.....L.Polat.....s.5
- *"TSK Program Taslağı" ve Gerçeklerimiz....N.Heval..s.7
- *Program Taslağı Üzerine Tartışmalar.....s.11
- *Cihana Çandı u Edebi s.14

GÜNDEM

Son yıllarda Kürdistan ulusal hareketi iki önemli siyasallaşmaya tanık oldu. Bunlardan birisi Güney Kürdistan'da yapılan coşkulu seçimlerdi. Ardından kurulan federe hükümet ise halkımızın kısmi taleplerine bir yanıt oldu. Tarihsel olarak Arap toplumuyla hiçbir zaman uzlaşmayan Kürtler, siyasal eylemlerinde ulusal kimliklerinin ve haklarının tanınmasını esas almışlardır.

Güney Kürtlerinin feodal yapılarına rağmen elde ettikleri federe devletten çok daha fazlasına layık oldukları bir gerçektir.

İkinci olay ise PKK'nin diğer Kürt hareketlerine gösterdiği katı tutumdan vazgeçerek işbirliğine yönelmesi oldu. Hangi şartlar bunu zorlarsa zorlasın gelinen aşama ulusal güçler arasındaki ilişkiler açısından dersler ve umut doludur. Tarihin kötü bir tarzda tekrarından ne örgütlerin kendilerine ne de ulusal yapıya hiç bir faydası yoktur. Halk bunu çoktan anlamıştır. Ama geç de olsa siyasal örgütleri de anlamış bulunmaktadır.

Bu gelişmeleri anlayabilmek için sokaktaki Kürt insanının nasıl etkilendiğine bakmak gerekir. Artık olgular eskiden olmadığı biçimde yeni şekillere bürünmektedir. Umut ederizki tüm Kürdistanlı örgütler bu olumlu gelişmeler içinde sorumlu yerlerini alırlar. Soruna şu ya da bu örgütün içinde buldukları şartlar açısından değil, ulusal kurtuluşun genel kazanımları açısından yaklaşılır. İşte tam da bu noktada, modern politikaların uygulanması açısından, masa başında tuzaklara düşmemek açısından uygun zeminde hareket etmek gerekecektir.

KÜRDİSTAN ULUSAL MECLİSİ'NE YENİ BİR BAKIŞ

Bu gelişmeler ışığında ulusal hareketin kurumsallaşması açısından önemli bir işlevi olan Ulusal Kongre, Ulusal Meclis gibi yapıların yeni bir bilinç ve form ile ele alınması beklenmelidir.

Son olarak PKK tarafından yapılan K.U.M. seçimlerinin gerçekten temsilcilik düzeyine yükseltilmesi için ortaya çıkan durum son derece uygundur. Kürt hareketlerinin siyasal işbirliği sonucu geliştirilebilecek geniş çaplı bir meclis çalışmasının demokratik ülkeler nezdinde oynayacağı rol elbette önemli mevzilerin kazandırıcaktır.

Kürt sorununu "Türk sorunu" olarak Misak-ı Milli sınırlarına hapsedmek isteyen çevrelere ve "Kürtlerin BM'lere ihtiyacı yoktur" diyen dar görüşlü klasik baylarımıza verilecek en güzel cevap, toplumsal dinamizminizi bölgesel konjonktür içinde siyasallaştırmasında gösterecek-tir.

Kürt sorununu "Türk sorunu" olarak hapsedmek aynı zamanda "Pers sorunu", "Arap Sorunu" haline getirilmesine destek vermektir. Buysa mevcut devletlerin "emperyalizm"e karşı istemi olarak ortaya çıkmaktadır ki, modernleşen ulusal hareketimizin karşılaşacağı en önemli bir sorundur. Çünkü "iç sorun" haline getirilen ulusal gerçekliğimizi bu noktadan sonra bekleyen "desantralizasyon" politikası çerçevesinde bölgesel özerklik denen tehlike oluşturmaktadır.

Türkiye'nin artık "Ankara'dan idare edilemediği" söylenirken gerçekte vurgulanmak istenen bir an önce Avrupa topluluğu ülkelerinin 80'li yıllardan beri başarıyla takip ettikleri ve "Paris Şartı"yla da karar altına alınan "Bölgesel Konseyler" sistemine geçiştir.

Genel olarak Kürt sorunu açısından değil, ama bir bütün olarak Türkiye'nin siyasal coğrafyasını değiştirecek olan ve kendisini biraz da zorunlu olarak "II. Cumhuriyet olarak adlandıracak olan sistem, böylece Kürt sorununa da "çözüm" bulmuş olarak rahatlamaya çalışacaktır. Dolayısıyla Türkiye politik sahnesinde atılacak adımlarda hakim sınıfların eğilimlerini ve zaaflarını hesap etmek gerekecektir.

Türkiye'de hakim sınıfların taşıdıkları bu eğilimleri tesbit edebilmek için onların devlet

geleneklerine bakmak gerekecektir.

Devletleşme geleneğinin köklü olduğu ülkelerde kendisini belli eden bu eğilimler görüşme masasına oturacaklara bir ön bilgi oluşturmak-tadır. Ve yine her devletin etrafını saran diğer devletlere ve problemlere karşı kendine has yaklaşımları vardır.

Örneğin İngiliz, Fransız ve Alman politikasının Ortadoğu Ülkelerine bakışları bir ve aynı değildir.

Türkiye'de ise devletin Kürt sorununa yaklaşımı ilk planda "inkar"dır. İnkâr edemeyeceği duruma geldiği anda ise sorunu kendi içinde eritmenin yollarını aramaktır. Bu durumda bir muhataba ihtiyacı vardır. Ancak muhatabının kredibilitésinin olmamasını, sorunun kendi istemleri doğrultusunda çözümünü veya çözümsüzlüğü için prensip olarak ele almasıyla kendisini karakterize eder.

Bu noktada Kürt sorununun I. Paylaşım Savaşı öncesi ve sonrası tartışılma ve ele alınış biçimiyle, bugünkü ortaya konuş biçimi karşılaştırıldığında birbirine çok benzeyen noktaların olduğunu söyleyebiliriz.

Bu nedenle "acaba 70 yıl önce bıraktığımız yerden yeniden mi başlıyoruz" sorusunu her Kürt örgütünün kendisine sorması gerektiği kanısındayız. Ancak durum ne olursa olsun, tarihin kötü bir tekrarı yaşamamak için açılan görüşme yolunun en akıllı biçimde kullanılması gerektiği kanısındayız. Çünkü Ortadoğu'nun jeopolitik konumu görüşme süreçlerinde herşeyi tersine çevirebilecek potansiyel imkanlarla doludur. Bu bizim için olduğu kadar karşı taraf içinde geçerlidir. İşte bu potansiyeli kendi döneminde M.Kemal'in ustaca kullandığını görmekteyiz. Modern bir ulusal örgütlenmeden yoksun olan Kürtler o dönemde sahte bir "Özerklik Tasarısı"yla oyalanmışlar ve bu gösteri içinde merkez politikalara çekilerek inisiyatifsiz ve işlevsiz bir hale getirilmişlerdir.

Şimdi, 70 yıl sonra bıraktığımız yerden devam ederken, sonucun aynı

KÜRDİSTANI BİR PROGRAM İÇİN İLERİ !...

GİRİŞ

Geçen sayımızda yayınlanan Program Taslağının Kürdistan toplumunun günümüzde yaşadığı gerçekliklere yanıt vermesinden çok , kalıplaşmış teorik formlara uydurulmak istenmesiyle dikkatleri üzerine çekmekteydi

Bu nedenle teori ile gerçekliğin zoraki bir uyumu sağlanmaya çalışılıyordu. Dolayısıyla ortaya çıkan metin , ulusal sorun olarak objeye değil, kendi içindeki kelime yığınlarıyla uygun hale geliyordu. Yani teori kendi içinde mantıksal kurgularla çelişkisiz bir hale getiriliyordu.

Oysa , gerçeğin kendisi "süje" olarak var olan ulusal sorunun "obje" olarak Kürdistan toplumsal gerçekliğiyle ne kadar uyuşup uyuşmadığındadır. Diğer bir deyişle teori olarak karşımıza çıkan " süje" nin , "obje"ye ne kadar uygun olup olmadığında yatmaktadır.

Eğer gerçeklik aranıyorsa, kavramların objeye uygunluğunda aranmalıdır.

Bilgi teorisi açısından vazgeçilmez prensiplerden olan "obje" ile "süje" arasındaki uygunluk aynı zamanda politik alanda sonuç alıcı olması bakımından bizler için değerlendirilmesi gereken bir olgudur.

Bu nedenle, kelimeler arasındaki uygunluğun objektif gerçekliğimize tarihsel, sosyal, politik, gerçekliğimize uygun olmasında ısrarlı olmalıyız. Ay rıca tüm bunların içinde bulunduğu-muz bölge ve dünya şartları içinde ele alınmasına özel bir önem verilmesi gerektiği kanısındayız.

Çünkü , sorun içinde olan bizim birey olarak çok "yüksek" düşüncelerimizin sistematize edilmiş bilim-

kurgusu değil, halkımızın en açık biçimde içinde bulunduğu çağ dışı koşullardır.

Felsefemiz, bilim-kurgularımız, kültürümüz ve nihayet politikamız bu çağ dışı koşulların ortadan kalkmasına somut öneriler getirmediğiçe "yüksek" düşünceler olarak kalmaya mahkumdur !

Diğer taraftan, taslakta da haklı olarak belirtildiği gibi siyasal hareketlerin Kürdistan'daki çokluğu bir "lüks tür. Ancak bu "lüks"lüğün siyasal hareketlerin bizzat kendi varlıklarından çok, sahip oldukları politik kültürlerden kaynaklandığı, asıl "lüks" lüğün burada aranması gerektiği her nedense unutuluyor.

Kürdistan gibi bir ülkede çok büyük kompleks teorilere şu anda ihtiyaç yoktur. Toplumsal yapımız çağdaş değerlerine kavuşmadığı sürece de bu ihtiyaç bir "lüks" olarak kalacaktır.

Taslak'ta somut verileri de görebilmekteyiz. Bölgemizin deprem kuşağında olmasından dolayı söz konusu edilen konut politikası buna bir örnektir. Oysa biz , ülkemizi paramparça eden sosyo-ekonomik koşulların yarattığı depremin somut tahlilini, coğrafik deprem analizine tercih ederdik . Zira birincisi çok daha tehlikeli bir depremdir. Biz asıl depremi sosyo-ekonomik ve politik yapımızda yaşamaktayız.

Analizlerimizi önce bu noktalarda

yoğunlaştırmalıyız. Yoksa sosyal deprem doğasal depreme yıkacak bir şey bırakmayacaktır.

Taslak girişinde "Ülkemiz devriminin stratejik hedeflerini belirleyen bugünkü somut tarihi, ekonomik ve sosyal koşullar, aynı zamanda devrimimizin gelişme yolunu belirler" diye bir belirleme var.

Bunlar ne kadar doğru sözler....

Taslağın bu tarzda devam edeceği sanılırken, somut tarihi ve sosyal koşullar yerine ,kafalarda yaratılan imajlarla strateji ve taktikler çizilmektedir.

PROGRAMIN TARİHSEL DAYANAKLARI

1639 da Kasr-ı Şirin Anlaşmasıyla ilk kez iki devlet arasında bölünmesi ,Kürdistan'ın toprak bütünlüğünü ortadan kaldırmıyor.

I. Paylaşım Savaşı öncesi ve sonrası Bağlaşik güçlerin bağımsız Kürdistan vaatlerini unutmayan Kürt halkı bu süreci değişen dünya şartlarında iyi değerlendirememiş , Osmanlıcılıkla İngiltere yanlısı olma arasında sıkıştırılıp kalmıştır.

Böylesi bir aşamada Kürtler, modern politik aygıtlardan yoksun oluşları sonucu Kemalistler ve İngiliz emperya-lizmi tarafından birbirlerine karşı inisiyatif elde etmek için kullanılmışlardır. Özellikle Güney Kürdistan'ın siyasal statüsünün belirsizleşmesi için Şeyh Mahmut Berzenci Önderliğindeki Kürt isyanı her iki taraf açısından zaman zaman kullanılmıştır. Berzenci'nin samimi ulusal istemleri hiç bir zaman

"Bilgi teorisi açısından vazgeçilmez prensiplerden olan 'objekt' ile 'sujet' arasındaki uygunluk, aynı zamanda politik alanda sonuç alıcı olması bakımından bizler için değerlendirilmesi gereken bir olgudur.

Bu nedenle, kelimeler arasındaki uygunluğun objektif gerçekliğimize tarihsel, sosyal, politik gerçekliğimize uygun olmasında ısrarlı olmalıyız. Ayrıca tüm bunların içinde bulunduğumuz bölge ve dünya şartları içinde ele alınmasına özel bir önem verilmesi gerektiği kanısındayız."

Kürdistan'daki toplumsal dengesizliğin ve bunalımın yükünü en çok çeken kadınlar, bu ezilmişliklerine rağmen Kürt dinamizminin yaşatılmasında birinci derecede rol oynamışlardır.

,Wilson Prensipleri çerçevesinde bile yanıt bulmamıştır.

Diğer taraftan Kemalistler, Berzenci'nin İngilizlerle anlaşamaya-çağı bir noktaya çekilmesinde önemli roller oynamışlar, çeşitli küçük çaplı yardımlarla Kürt isyanını uzlaştırmaz bir noktaya çekmişlerdir. Oysa tarihin bu döneminde Arap toplulukları bile manda yönetimleri altında devletleşmeye doğru giderken Berzenci'nin ısrarla bağımsız bir Emirlik kurmak istemesi İngilizlerin Irak üzerindeki bütün hesaplarını alt-üst etmiş, böylece Kürt hareketi üzerine Kemalistlerle hesap yapmanın yolunu istemeden açmıştır. Sonuç olarak Irak Faysal Krallığının çıkarına uygun biçimde Güney Kürdistan bu krallığa bağlanmıştır.

Böylece tarihsel bir fırsat bölge sömürgecileri lehine kaçırılmıştır.

Uluslararası ilişkilerini güçlendirdikten sonra iktidarını sağlamlaştıran Kemalistler, Kürt halkının üzerine provokasyonlarla gidip terörize ederek sorunu tarihin karanlık sayfalarına havale etmek istemiştir.

Bütün baskı ve teröre rağmen Kürtler ulusal kimliklerini ve onurlarını yaşatmasını bilmişlerdir.

Irak Kürdistan'ında kesintisiz süren özgürlük mücadelesi 1960'tan sonra dünya kamuoyunun gündemine oturmuş, 11 Mart 1970 Deklarasyonu ile Kürtler ilk kez siyasal bir statü ile tanışmışlardır. Çok sınırlı olan bu statünün bile Türkiye, İran ve Suriye'yi rahatsız etmesi, Kürt sorununda bu devletler için gerçek tehlikenin modern ulusal hareketin siyasallaşması olduğu gerçeğini göstermesi bakımından öğreticidir.

devamı s.13'te

TARİHSEL SÜREÇ VE KURDISTAN GERÇEKLİĞİ HAKLI POLİTİKAMIZI DOĞRULADI

(Cihan DİLŞAD)

«Ulusal kurtuluş savaşımızda değişik sınıf ve katmanların, onların siyasal ve demokratik örgütlerinin yerleri vardır. Hiçbir örgüt, yurtsever bir konumda bulunan başka bir örgütü ya da kişileri halk adına yok etme veya afaroz etmek hakkına sahip değildir. Bu tür eğilimler, yurtsever devrimci güçlerin birlik ve dayanışmaları yolunda mesafe katetmekle kırılabılır. Bunun için örgütlerin birbirlerini tecrit ve tasfiye etme yönelimlerine birlikte karşı koymalı; örgütsel, grupsal ve bölgesel çıkarların, yurtsever devrimci hareketin genel çıkarlarının önüne konulması yeltenişlerine kararlıca karşı durmalıyız.....»

Sorunlarımızı görüşme ve tartışmalarla aşmak prensibini benimsemeliyiz.»

ZEKİ ADSIZ

ROJA WELAT sayı:35 Yıl:1985

* * * *

Ülkemizde ileriye yönelik çok önemli gelişmeler yaşanıyor. Kürt devrimci, yurtsever hareketi olumlu bir zeminde birlik sürecine girdi.

Son gelişmeler; PKK ile PSK'nın ortak protokolü ve cephesel birliği hedefleyen, tüm Kürt hareketini kapsıyacak toplantıların hazırlık çalışmalarını, TSK (Tevgera Sosyalist a Kurdistanı)nın yıllardır savunageldiği politikasının ve pratikteki politik tavrının doğruluğunu kanıtlamaktadır.

TSK sürekli olarak Kürt hareketleri içerisinde birlikçi bir politikayı savunagelmiş, Kürt parti ve örgütlerinin birbirleriyle olan düşmanca olumsuz tavırlarına karşı, gerçekçi ve doğru devrimci bir tutum takınmış. Her iki tarafı da dostça eleştirmiş ve Kürt hareketleri içerisinde birlik ve beraberliğin gelişmesi için büyük bir çaba sarfetmiştir.

TSK kuruluş deklerasyonunda Kurdistanlı tüm hareketleri, parti ve örgütleri yurtsever gördüğünü belirtmiştir. Birlik deklerasyonunda şöyle deniliyor:

«TSK, Elde silah düşmana karşı

Kurdistan halkı için savaşan ya da politik mücadele sürdüren tüm Kurdistanlı hareketleri yurtsever olarak görür. Bazı hareketlerin yurtsever-devrimci örgütlere karşı uyguladıkları teröre, ve yine devrimci-yurtsever örgütler arasında görülen **karşılıklı tasfiyeci** anlayışlara karşı mücadele eder. Yurtsever ve devrimci örgütler arasında ortaya çıkabilecek sorunların demokratik ve barışçı yoldan çözülmesine ve yurtsever-devrimci örgütler arasındaki ilişkilerde demokratik ilkelerin yerleşmesi için çalışır.» Bir-Dekl-1986

PKK'ya yurtsever diyen ilk örgüt TSK'dır. TSK tüm toplantı ve Birlik/Güçbirliği platformlarında sürekli olarak doğru, devrimci anlayışı olan "En geniş güçlerin birliği"ni dile getirmiş ve hiç bir hareketin dışlanmaması gerektiğini belirtmiştir.

PKK'nın dışlanmasına ve tecrit edilmesine karşı çıkan ilk ve tek hareket TSK (Tevgera Sosyalist a Kurdistanı — Kurdistan Sosyalist hareketi) olmuştur.

TSK, Kürt örgütlerinin birbirlerine "Ajanprovakatör, karşı-devrimci, çapulcu vb." sıfatlarla suçlamalarının yanlış olduğunu, toplantılarda ve yayınlarında dile getirmiştir.

Şimdiye kadar kuzey Kurdistan'da mahali ve merkezi düzeyde PKK ile aynı metin veya bildirin altına imza koyan, tek hareket TSK olmuştur. Aynı şekilde PKK da şimdiye kadar yalnız ve sadece TSK ile imza atmış, onun dışında hiç bir kuzey Kurdistanlı parti veya örgütle ortak merkezi imza atmamıştır.

TSK şimdiye kadar savuna geldiği doğru politikası gereği, sadece PKK ile değil, diğer bütün Kürt parti ve örgütleriyle ortak imza kullanmış, birlikte iş yapmıştır. TSK'nın diğer Kürt parti ve örgütlerinden farklı yanı da zaten burada yatmaktadır. TSK ne PKK'ya nede diğer tüm Kürt örgütlerine karşı düşmanlık gütmedi. Her iki tarafla dostça ilişkiler içerisinde oldu, onlarla güç ve eylem birlikleri içersine girdi.

Bugün, artık tarihsel süreç TSK'nın politikasının doğruluğunu kanıtlamış ve yaşam TSK'yı doğru çıkartmıştır. TSK'nın kadroları ve değerli genel sekreteri Zeki Adsız yoldaş kitleler arasında her zaman şunu belirtiyorlardı: "Yaşam ve Kurdistan gerçekliği bir gün bütün Kürt hareketlerini yan yana getirecektir. Tarihsel gelişim süreci bunu bize gösterecektir. Biz TSK olarak PKK'dan

TKSP'ye kadar tüm Kürt parti ve örgütlerinin tek bir cephe çatısı altında birleşmesini savunuyoruz. Bugün belli zorluklar olsa da, gün gelecek göreceksiniz PKK ile TKSP aynı cephe içerisinde yer alacaklardır."

Günümüzde cephesel birliğe doğru atılan adımlar TSK'nın cephesel birlik anlayışını doğrulayan somut bir durumdur. Zeki Adsız yoldaşın yazılarında, Hêviya gel ve Vatan Güneşi dergisinde cephesel birlik ile ilgili doğru devrimci görüşler devrimci, yurtsever ve demokratik kamuoyuna sunulmuş ve El Salvador'daki cephesel birlik pratiği örnek olarak gösterilmişti. (özellikle hiçbir devrimci, yurtsever siyal güç'ün cephe dışında bırakılmaması açısından El Salvador örnek olarak gösterilmişti.)

Roja Welat, Birlik Deklerasyonu, Hêviya gel, Dengê Welat ve Vatan Güneşi'ndeki yazılar bugün tekrar okunursa TSK'nın ne kadar haklı olduğu ve doğru bir politika savunduğu görülecektir. O yazılarda dile getirilen görüş ve politik anlayış bugün yaşam bulmuştur.

Objektif bir gerçeklik de şudur ki; PSK (eski adıyla TKSP) nesnel koşulların dayatmasıyla ve doğruların görülmesiyle artık TSK'nın doğru politikasını savunmaya başlamıştır. Özellikle PSK'nın 3. kongresinde TSK'nın bu doğru ve haklı politikası benimsenilmiş ve bu siyasal anlayışa uygun bir politik süreç içersine girilmiştir. Bunun doğal sonucu olarak bugünkü olumlu gelişmelere gelinmiştir. Bu olumlu gelişme elbetteki bizi sevindirir. Kürt devrimci yurtsever hareketinin tümünü kapsayan cephesel birliği,

kürt ulusal birliğinin miheng taşı olacaktır. Sacace cephesel birlikle yetinmeyip, 4 parçayı kapsayan ulusal konsey de oluşturulmalıdır. Bu konuda Birlik Deklerasyonunda şöyle deniliyor:

«Kuzey Kurdistan devrimimizin (Bu bize göre ulusal demokratik bir devrimdir. bn.) en yakın ve stratejik müttefiği diğer parçaların ulusal kurtuluş güçleridir. Tevera Sosyalist a Kurdistan (TSK) bu inançla, her parçada kendi seyri içinde gelişen ulusal kurtuluş savaşımında yer alan tüm yurtsever, demokrat ve devrimci güçlerle, onların işlerine karışmadan en yakın dayanışmanın örgütlenmesi konusunda çaba harcamayı görev olarak kabuk eder. Ulusal Kurtuluş güçleri arasında eşgüdümün ve giderek ulusal bir organizasyonun örgütlenmesi için çalışır.»

Hêvîya gel Dergisinde de bu sorunun teorik formülasyonu açık ve net bir şekilde ortaya konulmuştu.

Kuzey kurdistanlı siyasal örgütlerin önünde duran önemli bir görev de siyasal örgütsel birlik sorunudur.

Zeki ADSİZ yoldaşın Vatan Güneşi dergisinin 3. sayısında yayınlanan "Birlik yakıcı bir ihtiyaçtır" başlıklı yazısında belirttiği gibi «Birlik sürecini basitten karmaşığa doğru örnek gerekiyor. Bu ise ulusal bir cephenin inşasını ön plana çıkarıyor. Ulusal cephenin öne çıkan bir görev olmuş olması, siyasal birlik çalışmalarını yadsımaz.»

Evet, bir yandan cephesel birliğe doğru somut adımlar atılırken, diğer yandan da siyasal-örgütsel birlik çalışmalarını da hızlandırmak gerekir.

TSK kuruluşundan bugüne kadar birlik sorununa çok önem veren bir harekettir. Zaten TSK bir birlik hareketi olarak doğdu. Ama TSK birlik olayını kendisiyle sonuçlandırmamıştır.

TSK, birlik sürecinin devam ettiğini, birlik sorununda sürekli çaba sarf edeceğini kuruluş dekle-

rasyonunda açıkça belirtmiştir. Birlik Deklerasyonunda şöyle deniliyor :

«Günümüz koşullarında bölünmüşlüğün getirdiği birçok örgüt, parti ve grubun varlığını göz önüne bulunduran Tevera Sosyalist a Kurdistan (TSK), bir yandan ideolojik-politik olarak kendisine yakın olan parti ve gruplarla örgütsel siyasal birliği gündemde tutar; ilkelerine uygun samimi bir çaba içinde olur. Diğer yandan ulusal demokratik cepheye giden yolda sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı mücadele ekseninde, demokratik ve eşitlik ilkelerini esas alarak tüm devrimci-demokratik ve yurtsever güçlerin biraraya gelmeleri için yoğun bir çaba harcar.»

Roja Welat, Hêvîya gel ve Vatan Güneşi dergilerinde siyasal-örgütsel birlik ve cephe sorunu üzerine birçok yazı yayınlanılmıştır. Birlik ve cephe sorununun teorik çerçevesi çizilen bu yazılarda soruna genişçe değinildiği için burda uzun uzadıya sorunun üzerinde durma gereğini görmedim.

Yazıyı Zeki ADSİZ yoldaştan bazı alıntılarla sonuçlandırıyorum.

«Bilimsel teorinin sunduğu bu verilere, farklı gelişme aşamalarında ulusal ve sosyal mücadelelere sahne olan ülkelerin zengin deneyimlerine rağmen, düşmana karşı savaşta yurtsever, demokrat ve devrimci güçler arasındaki sorunların aşılması, engellerin bir bir sökülerek atılması ve en geniş toplum kesimlerinin ortak asgari hedefler etrafında birleştirilmesi, sıkıktılı ve sancılı süreçlerden geçerek gerçekleşebiliyor ancak....

(Yukardaki sözler 1985'te söylendi- Bakınız Roja Welat sayı 35- Bu öngörüler bugün doğrulandı.)

«Kürt ulusal hareketi, tarih boyunca yanlızlığın acısını çekmiş.....

Kürt ulusal hareketi, ulusunun varlı-

ğını ve onurunu korumak, kendi vatanında özgür ve insanca bir yaşam kurmak istiyor; meşru bir zeminde savaşıyor. Bu, hızla değişen dünyada o'na, büyük avantajlar sağlıyor. Ulusal hareket, bu avantajları doğru değerlendirebilir yanlızlık çemberini kırabilir; dünya barış ve demokrasi güçlerinin, insan hak ve özgürlüklerinden yana olan kişi ve kurumların aktif desteğini sağlayabilir.

* * * *

«Kurdistan'da acımasız bir savaş var ve parçalardaki mücadelenin seyri bu gerçeği değiştirmiyor. Dolayısıyla, artık "lafla pilav pişmiyor"; iş yapmak, adım atmak, ülke zemininde mevzilenmek, dayatılan savaşın yükünü birlikte omuzlamak; kısaca koordinasyon içinde omuz omuza savaşmak ve bunun örgütsel biçimlerini bulmak gerekiyor. Kaldı ki "Kurdistanî politika"nın pratik gerçekleştiriciliği de bunu öngürüyor.

* * * *

«Devrimci süreç ve tarihimizin ibret verici dersleri, ulusal kurtulustan yana güçleri, yurtsever kuruluş ve kişileri, dönemin ihtiyaçlarını karşılayabilecek adımlar atmaya davet ediyor. Doğal ayrılıkların ortak paydalarını bulmak eşgüdüm sağlamak; "yapay" ayrılıkları, sorumluluk ve özveri ile aşmak; ve ulusal cephenin inşası yolunda somut adımlar atmaktır gerekiyor. **ULUSAL CEPHENİN İNŞASI ACİL BİR GÖREVDİR.**

* * * *

Somut Olgular , Somut Programlar İster...

" TSK PROGRAM TASLAĞI " VE GERÇEKLERİMİZ

Kürdistan devriminde her türlü politik-ekonomik-sosyal düşüncenin ,kültürün ve hayalin birinci ayağı, yere basan ayağı Ulusal Demokratik Devrimdir. Bu aşamayı atlayan, önemsemeyen, yapısına uygun programlar sunmayan ya da Demokratik Halk İktidarı kavramıyla geçiştirmeye çalışan görüşler objektif gerçekliğimize uygun değildir. DHİ programıyla sosyalist ekonomi-politika öngören anlayışlar,tarihsel olarak iflas etmiş olan "kapitalist olmayan kalkınma yolu " tezlerine dayanmaktadırlar.

Bilindiği gibi geçen sayımızda yayınlanan "TSK PROGRAM TASLAĞI" hem kendi içimizde hem de genel olarak Kürdistanlı siyasal hareketler arasında önemli tartışmaları başlatmış bulunuyor. Umarız ki bu tartışmalar Kürdistan'a özgü somut programların geliştirilmesine katkıda bulunsunlar.

Bizi şekillendiren teorik formülasyonların kendi içinde taşıdıkları eksiklikleri görmeden , toplumsal yapımıza olduğu gibi adapte edilmesini terkedilmesi gereken bir metot sorunu olarak görmekteyiz.

Bunu söylerken sosyalizmin taşıdığı sorunları da bu perspektif içinde ele almak gerektiğini açıkça vurgulamaktan hiç bir çekinge duymamaktayız.

Şüphesiz ki hayal kurmak güzel bir şeydir. Hayalin bir ayağı yere

basanı ise en güzelidir. Gerçekle hayal arasındaki bağı kurmak için bu hayalin bir ayağının yerde olması kaçınılmazdır. Tersine bir durum kişinin sadece kendi "yüksek" felsefi görüşleri olarak kalır.

Eğer kişi bağımsız hayalini kendisiyle sınırlıyorsa buna saygı duymak . Yok eğer bu hayalini topluma dayatmaya çalışıyorsa o noktadan itibaren de dikkatle ele almak gerekiyor. Zira söz konusu olan her hangi bir toplum değil, tarihin karanlıklarında yaşayan Kürdistan halkıdır.

Kürdistan devriminde her türlü politik-ekonomik-sosyal düşüncenin kültürün ve hayalin birinci ayağı , yere basan ayağı Ulusal Demokratik Devrimdir. Bu aşamayı atlayan, önemsemeyen, yapısına uygun programlar sunmayan ya da Demokratik Halk İktidarı kavramıyla geçiştirmeye çalışan

görüşler objektif gerçekliğimize uygun değildir. DHİ programıyla sosyalist ekonomi-politika öngören anlayışlar, kapitalist olmayan kalkınma yolu tezlerine dayanmaktadırlar.

Yaşadığımız tarih bu görüşleri çürüten tarihtir. Sosyalist sistemin iyi-kötü devam ettiği şartlarda belki (!) yaşama şansının bulunduğu bir geçiş süreci olarak dikkate alınabilecek olan bu görüşleri bugün eklektik bir tarzda savunmak dar görüşlülüktür.

Buna belki diyoruz. Zira toplumun bu anlayış içinde dinamizm kazanacağı zannedilirken,ileri bir aşamaya geçeceği zannedilirken , dinamizmini kaybeden bir yapıyla karşı karşıya bulunulacaktır.

Ulusal Demokratik Devrimde işçi sınıfına birinci planda rol biçilirken uluslararası şartların ne şekilde

değiştirdiği konusunda sistemli araştırmalar yapıldığını söylemek oldukça güçtür. Zira bu tartışmalar bizi marksizmin özüne doğru götürecektir.

Bu şartlar üzerine düşünüp politikalar üretmek gerekirken, kolaycılığa kaçıp eski görüşlerde "dediğim dedik" misali direnmek sorumlu bir bünyenin işi olamaz.

Eskiden geri kalmış, az gelişmiş yarı sömürge ve sömürge ülkelerde işçi sınıfına biçilen misyonun bu sınıfın gerçekten üstlenebileceği rollerle yüklü olduğunu bugünkü gelişmeler ışığında söylemek imkansızdır. Bu rol tamamen sosyalist ülkelerin sahip oldukları prestijden kaynaklanmaktaydı. Afrika'daki, Asya'daki ulusal kurtuluş hareketlerine sosyalist roller biçmek ve programlarını yapmak için Bilimler Akademisinden ihraç modeller sunmak sonucu değiştirmemiştir.

Ancak çok garip bir durumdur ki Kürdistan ulusal demokratik hareketi sosyalist sistemin bu prestijinden ne sınıfsal olarak ne de ulusal olarak yararlanamamıştır. Tam tersine, bölgenin jeopolitik konumundan ötürü yararlananlar yine sömürgeci devletler olmuştur. Sovyetler'in, Çin'in, Arnavutluk'un Ankara, Tahran ve Bağdat'la ilişkilerine, bir de 30 milyonluk Kürdistan sorununa yaklaşımına bakınız. Burada açıkça UKTH prensiplerinin ihlal edildiğini göreceksiniz. Şüphesiz devlet çıkarıyla, sosyalizmin yüksek çıkarını bir ve aynı tutmadığınız sürece bu farklılığı görebilirsiniz.

İşte önümüzde duran "Program Taslağı"nı bu düşünceler etrafında ele alıp değerlendireceğiz. Yine bunu yaparken TSK'nın ortaya çıkış nedenlerine ve sahip olduğu misyona değinme zorunluluğu göreceğiz. Çünkü öyle anlaşılmaktadır ki bazı arkadaşlar bu misyonu bugüne kadar anlamamışlardır.

Devrimin perspektifleri ve ittifaklar sorunu başlığı altında şu satırları okumaktayız: "Bu ve buna eşlik eden diğer somut tarihi, siyasal ve toplumsal koşullar çerçevesinde sorunu ele aldığımızda; Kuzey

Kürdistan'da Kürt ulusunun önünde bulunan tarihsel devrim aşaması ulusal demokratik devrimdir. Ulusal çelişkinin tayin edici olduğu bu aşamada devrimimizin temel hedefi, sömürgeci boyunduruğa son vermek, Türk sömürgeciliğini ve Batılı müttefiklerini kovmak, Kürdistan'da bağımsız, özgür ve demokratik bir cumhuriyet kurmaktır. TSK'nın nihai amacı Kürdistan'da sosyalizmi kurmak ve gelişmiş bir sosyalist toplumu yaratmaktır."

Programın böyle bir şema izlemesi gerekirken, sıçramalı devrim modeline uygun olarak hemen sosyalist bir hat çizilmektedir. Oysa devlet gerçekliği bile olmamış bir ülkede ulusal demokratik devrimin ciddi bir tarzda ele alınması Kürdistan gerçekliğinde kesin bir zorunluluktur. Bu aşama hangi neden altında olursa olsun ne ertelenebilir ne de başka bir programla geçiştirilebilir. Adaptasyon mantığına uygun olan böylesi programları savunanlar Kürdistan gerçekliğini ve tarihi gelişimini anlamamış yapılarıdır.

Bir an için Türkiye'deki devrim modellerine bakalım. Devlet gerçekliğini yüzyıllardır yaşayan Türkiye'de bile Milli Demokratik Devrim tartışmaları önemli yer tutmaktadır. Onlar bu yapı içinde MDD derken bizlerin, Kürdistan gibi bir toplumsal ve siyasal yapı içinde hangi mantıkla UDD aşamasını karşı göz arasında sıçırıyoruz. Bunu yapmak için hangi avantajlara sahibiz?

Toplumumuzun dinamikleşmesinde en önemli rolü oynayacak olan bir aşamayı kendisine uygun olmayan modellerle geçiştirmeye çalışmak ne derece gerçekçidir?

Bu noktada, genel olarak tüm Kürt siyasal hareketlerinde bir hata yapılmaktadır: Bizim sosyalist olmamızla, toplumumuzun sosyalizme hazır olup olmaması arasındaki bağ karıştırılmaktadır. Eğer kendimizi sosyalist olarak görüyorsak, bir sosyalist olarak UDD içindeki yerimiz ve görevimiz açıklık kazanma durumundadır. Yoksa siyasal kurnazlık yapıp "TSK toprağa gömülüyor" türünden demogojiler yapmak sorundan kaçmaktır.

Biz bu yolu seçmeyeceğiz;

Devrimci, demokrat ve sosyalist bir hareket olarak önümüzdeki en önemli görevin siyasal iktidar hırsına bürünmeden UDD içindeki rolümüzü belirlemek olduğunu, bu rol içinde demokratik, laik, sosyal ve çoğulcu bir toplum yaratmanın şartlarını hazırlamak gerektiğini söylüyoruz. Ve yine diyoruz ki sosyalist bir hareket UDD 'de demokrasinin garantisidir.

Tezlerde "sömürgeciliğe karşı savaşım emperyalizme ve her türlü gericiğe karşı mücadele ile birleştirilmesi gerekiyor" derken Kürdistan Ulusal Kurtuluş savaşı açısından emperyalizmin nerede, demokratik devletlerin nerede sıralandığı açıklanmıyor. Başlı başına sadece bir sınıf hareketiymiş gibi program yoluna devam ediyor. Bu nedenle burada da kuvvetle vurgulayabiliriz ki yine bu arkadaşlar TSK'nın önüne koyduğu "Bağımsız kişilikli politika" kavramından bir şey anlamamışlardır.

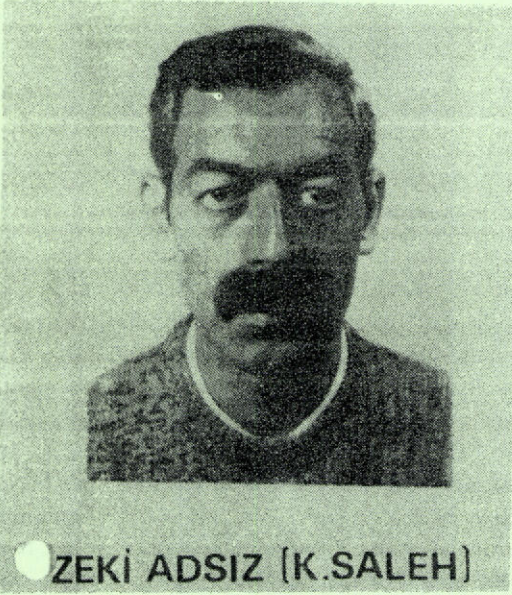
Çünkü izledikleri hat "Kürt sorununu Türk sorunu" olarak görenlerin hattıdır.

Çünkü bu politika onları anti-emperyalizm adına Saddam diktatörlüğünü desteklemeye götürmektedir.

Hem tezlerinizi bu şekilde sıralayacaksınız, hem de emperyalizmin yardımcılarıyla kurulan Güney Kürdistan Federe devletini destekleyeceksiniz. Buna ancak oportünizm denir.

Şüphesiz ki çağımız hala emperyalizm çağıdır. Hiç bir neden ve hiç bir değişim bu kavramlardan vazgeçmemizi gerektirmiyor. Ancak Batı kapitalizminin en sömürücü yanına karşın tarihin değişen şartlarında demokratik roller yüklendiği bir gerçektir. Siyasal şartlara göre kendisini determine eden bu sistem bölgesel konjonktürler içinde şu ya da bu azınlığın ya da ulusun yanında olmuşlardır. İşte II. Paylaşım Savaşında bir dizi emperyalist - kapitalist devletin "demokrasi" cephesinde yer almasının tarihsel nedenlerinden biri de budur.

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi için de böylesi bir demokratikleşme süreci başlamıştır.

ZEKİ ADSIZ (K.SALEH)

"Ne var ki, bazıları, devrimin bu halkçı karakterinden hareketle ulusal demokratik halk devrimini demokratik halk iktidarı ile karıştırıyorlar." (Ulusal Sorun s.28)

Bu nedenlerle Kürt ulusal hareketi

emperyalizm ile demokratik devlet kavramını ayırdetmesini bilmek zorundadır.

Bir çok yerde ülkemiz devriminin stratejik hedeflerini belirleyen " bugünkü somut tarihi, ekonomik ve sosyal koşullar" olduğu vurgulanıyor. Somut koşullara uygun programları sıralamaya geldiğinde bocalıyor, yalpalıyor, eklektik teorilerle yol almaya çalışıyor. Artık bundan sonra kendi somutluğumuzdan eser görmek hayal oluyor.

Ulusal Demokratik Devrimle, Demokratik Halk İktidarı kavramı birbirine karıştırılıyor.

Gerçekte TSK adına yapılanlar vahim bir hatadır. Öyle anlaşılıyor ki bu arkadaşlar TSK' yı hala anlamamışlardır. Bu iki kavramı birbirine karıştırmak bir TSK'lı için affedilmez bir hata değil midir ? TKSP 'den kopuşun nedeni sadece silahlı mücadeleye bakış mıdır? PPKK programıyla yapılan polemikler o halde ne anlama gelmektedir ?

Aşağıdaki satırlar 1987 yılında yayınlanan "Ulusal Sorun" broşüründen alınmıştır : " Kuzey Kurdistan devrimi, sömürgeci boyunduruğa ve emperyalizmin ülkemizdeki varlığına yönelen yönleriyle ulusal, çağdışı kurumları, toprak ağalarını ve işbirlikçi burjuvaziyi hedefleyen yönleriyle demokratik bir muhteva taşır. Ulusal çelişkinin tayin edici bir öneme sahip olduğu bu aşamada , devrimin ana yönelimlerinde çıkarı olan toplumsal sınıf ve tabakalar, aynı zamanda devrimin toplumsal tabanını, dolayısıyla bu aşamaya denk düşen karakterini belirler. Bu sınıf ve tabakalar ise , işçi sınıfı, köylülük, kent küçük burjuvazisi ve ikili karakterine rağmen ulusal burjuvazidir. Bu yüzden Kuzey Kurdistan devrimi, sözü edilen sınıf ve tabakaların bileşiminde ifadesini bulan halkçı bir karaktere sahiptir.

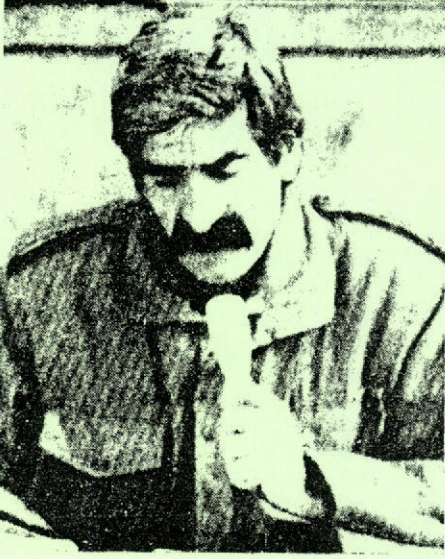
Ne var ki , bazıları, devrimin bu halkçı karakterinden hareketle ulusal demokratik devrimi ya da 'ulusal demokratik halk devrimini' , demokratik halk iktidarı ile karıştırıyorlar. " (Ulusal Sorun s.28)

Bitmedi !

Aynı broşürde Vietnam, Cezayir, Nikaragua, Çekoslovakya, Hindistan,

Endonezya vb. örneklerini sonra program anlayışı şöyle ifade ediliyor :

"Bu örnekler , demokratik halk devrimi ya da 'ulusal demokratik halk devrimi' ile proletarya diktatörlüğünün özgün bir biçimi olan demokratik halk iktidarının bir ve aynı şeyler olmadığına ilişkin yukarıdaki belirlememizi doğrulamakla kalmıyor, bunun nedenlerini , ikisini birbirine bağlayan ya da birincisinden ikincisine geçişi kolaylaştıran veya zorlaştıran nesnel ve özellikle öznel koşulların belirleyici önemini de sergileyerek tartışma konumuza ışık tutuyor. Bu nedenlerden ötürü , ulusal demokratik ya da PPKK'nın deyimiyle ' ulusal demokratik halk devrimi'nin gelecekte alacağı biçimleri ve iktidarın niteliğini mekanik bir anlayışla ele almak , dahası demokratik halk iktidarı program hedeflerini 'ulusal demokratik halk cephesi' programıyla özdeşleştirmek , herşeyden önce nesnel ve öznel koşulların devrimimizdeki tarihi önemini yadsımaktır. Çünkü devrimimizin bugünkü aşamasında (...) ulusal kurtuluşa çıkarı olan değişik sınıf ve katmanların , zorlu bir savaşıma sahne olacak Kurdistan devriminde oynayacakları rolleri konusunda şimdiden kesin yargılarda bulunmak, ya da daha ileri giderek devrimimizin itici güçleri olan işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün mücadeleye kesin bir biçimde damgasını vurmasına ve kendisini gerçek anlamda kabul ettirmesine tekabül edebilecek demokratik halk iktidarını ulusal demokratik güçlerin önüne yakın bir hedef olarak koymak, en basit anlamıyla gölü görmeden paçaları sıvamaktır. Diğer birdeyişle devrimin stratejik aşamalarını ve onların öne çıkardığı görevleri birbirine karıştırmak ; birinci aşamayı yaşamadan diğerine atlamayı

Urfan ALPARSLAN
(Kek SERDAR)

"Diğer bir deyişle, devrimin stratejik aşamalarını ve onların öne çıkarıldığı görevleri birbirine karıştırmak; birinci aşamayı yaşamadandığına atlamayı düşlemektir. Oysa böylesi, düşlerin maddi gerçekliklere dönüştürülmesi sanıldığı kadar kolay değildir." (Ulusal Sorun s. 34-35)

düşlemektir. Oysa böylesi düşlerin, maddi gerçekliklere dönüştürülmesi sanıldığı kadar kolay değildir. (age s. 34 - 35)

Eklektisizmi, dogmatik alıncılığın, dönemi kavrayamamayı Program taslağına konan 'Birlik Deklarasyonu'ndaki pasajlarda da görmek mümkündür.

1986 Birlik Deklarasyonu ve 1987 Ulusal Sorun adlı çalışmaların bir karması olan Taslak bu haliyle tam bir trajedidir.

'Birlik Deklarasyonu'nda işçi sınıfına ulusal sorunda yüklenecek ağır yük, sosyalist sistemin varlığıyla kapatılmaya çalışılmıştır. Birlik Deklarasyonu imzalanırken siyasal planda kendisine destek olarak Sovyetleri ve diğer sosyalist ülkeleri görmekte, ulusal sorunun ön planda olduğu bir ülkede sınıf hareketi bu haliyle ileri sürülmekteydi.

"Dünyanın sosyalizmden yana bir değişim içinde olduğu günümüzde, emperyalist-kapitalist sistemin bunalımı günbe gün derinleşiyor...." la başlayan ve "Ayrıca bu, kapitalizden sosyalizme geçiş süreci ve sömürge bağımlı ulusların emperyalizme, sömürgeciliğe karşı yürüttükleri haklı savaşlar için elverişli koşullar yaratıyor"la biten (Birlik Deklarasyonu s.27 ve 28) görüşler o günkü dünya şartlarının bizdeki pratik yansımından başka bir şey değildi. Bu nedenle Kürdistan'da ki sınıf hareketinin bizzat bu sınıfın siyasal ve sosyal gücünden çok, uluslararası sosyalist hareketin manevi gücü üzerinde şekillendiğini söylevebiliriz.

Kimsenin, bu manevi değer gerçekten maddi bir güç haline geldiğini söylemeye cesaret edeceğini sanmıyorum. En azından Kürt hareketi açısından böyledir.

Program Taslağını kaleme alanlar, gönüllerini huzura kavuştururcasına Birlik Deklarasyonundan dogmatik alıntılar yaparlarken Kürdistan toplumunun kendine özgü yapısını dikka te aldıklarını söylemek zordur. Sömürgeci geri bir Türk kapitalizminin şekillendirdiği zayıf bir işçi sınıfı gerçekliğini, Batı tipi sınıflaşmayla karşılaştırma ve ona aynı tipte roller yükleme objektif gerçekliğimize uygun düşmemektedir. Devleti olmayan bir toplumda ısrarla bir sınıfın temsilciliği üzerinde oynamak ne kadar sonuç alıcı olabilir ?

Devleti olmayan bir toplumda, ısrarla bir sınıfın temsilciliği üzerinde oynamak ne kadar sonuç alıcı olabilir ?

Kaldı ki Deklarasyonda sınıfın bu yapısını ifade eden birçok başlık vardır : " Özellikle işçi sınıfı hareketinin zayıf, ya da kendisini burjuva ve küçük burjuva etkilenmelerden koruyamadığı, güçlü bağımsız bir örgütlülüğe sahip olamadığı ülkelerde, değişik toplum kesimlerini düşmana karşı asgari ortak mücadele hedeflerinde birleştirmek daha bir zorlaşıyor." (age s.17)

Kürdistan'daki sözkonusu yapıyı etkileyen bir olgu da diğer sosyal sınıf ve tabakaların biçimsiz gelişmesidir. İşçi sınıfının zayıf ve örgütsüzlüğünün altında bir yanda Türk kapitalizminin karakteri diğer yanda mevcut sınıfların kendine özgü yapıları durmaktadır.

Sosyalize ilgili gelişmeler ve bunların Kürdistan üzerindeki etkileri anlatıldıktan sonra şöyle denmektedir : " Ancak bu olumlu gelişmeler tek başına, değişik sınıf ve tabakaları ulusal kurtuluş hedeflerinde birleştirmekte motor işlevi görebilecek devrimci bir ulusal ve sosyal kurtuluş çizgisinin geliştirilmesi için yeterli değildi." diye belirleme yapılırken biraz daha ilerde "Bugünkü görevdeğişik sınıf ve tabakaların ülkenin bağımsızlığı hedefinde birleşmeleri önündeki engelleri bir bir söküp atmaktır." (age s.18,20)

Değişik sınıf ve tabakaların ulusal temelde birleştirilmeleri nasıl olacaktır ? Eğer işçi sınıfı dün sosyalizmin en iyi şartlarında bu halde ise bugünkü rolü ne durumdadır ?

Bizim de söylediğimiz tüm toplumsal sınıf ve tabakaların

devamı s. 13'te

TARTIŞMALAR

YOLDAŞLAR !..

Örgütümüze tekrar canlılık kazandırma çabaları sevindirici. Bu canlılıkla birlikte çeşitli siyasal güçlerle birlik yapması, arkadaşların da belirttiği gibi, hareket olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde ken-di misyonunu en iyi bir şekilde oyna-mış olacak.

Elimize geçen program taslağı ,çe-şitli dönemlerde yayınlanan Saleh yoldaşın yazıları ,genel anlamıyla örgüt politikamız (kadın sorunu,geçlik sorunu,ulusal ekonominin kurulması) dışında taslakta yeni döneme ilişkin her hangi bir belirleme yok. Sorunu sa-dece birkaç kelimeyle geçiştirmenin doğru olmadığı görüşündeyim. Özellikle tartışılması gereken sosyalizm ve geleceğine ilişkin olmalı..

Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla alt-üst olan dengeler , yeni dengelerin oluşmasını ve yeni bir sürecin başlangıcını hızlandırmıştır. Bizler bu süreci tam anlamıyla irdelemiş , bir araştırma yapmış değiliz.

Şimdi bir yandan örgütsel sorunları aşmaya çalışırken , diğer yandan Kür-distan'da artık ekme-k-su kadar yakıcı olan siyasal birliğe hazırlanıyoruz. "Birlik çalışmasında öne çıkacak temel sorun ne olmalı " sorusunu yanıtlamak zorundayız.

Yaşanan 70 yıllık sosyalizmin pratik alanda tıkandığı bir gerçek . Bu nedenle Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde sosyalist hareketin varlığı,rolü,perspektivi ne olmalı sorusuna yanıt bulabilmek için sosyalizmin pratikteki gelişim doğrultusunu belirlemek gerekiyor. İşte özünde bizi değişime zorlayan sebep budur.

Bugünkü süreçte (ki bu bir ara dönemdir) emperyalizmden yana oluşan tek yanlı denge elbette anti-em-peryalist ulusal kurtuluş hareketinin işini zorlamıştır. Çünkü henüz ulusal kurtuluşunu tamamlamamış ,devlet deneyimi

olmayan alt ve üst yapının oluşmasında demokratik devletlerin desteğine ihtiyaç duyan sömürge bir ülke emperyalist ablukayı nasıl aşacaktır?

Bu temelde ,ara dönemin taktiklerini doğru koymak , sosyalist ulusal kurtuluş hareketine rol biçmek önem kazanıyor. Günümüz koşullarında siyasal durumun getirdiği zorluklardan hareketle sınıf sorununu yadsımanın doğru olmadığı görüşün-deyim . Dengenin ezilen ve sömürülen halkların lehine gelişmesi kaçınılmazdır.

K.U.D.D. sonrası demokratik halk iktidarına yönelme ,kesintisiz devrim olarak savunduğumuz bu süreç bugünkü koşullarda gerçekliği ortadan kalkmıştır. Çünkü U.D.D. herşeyden önce çeşitli sınıf ve katmanların eseri olacaktır. Bu ise ulusal demokratik cepheyi gerekli kılıyor. Cepheden ayrılıp ,demokratik halk iktidarına yönelme sanıldığı gibi hem kolay olmayacak . Demokratik halk iktidarının maddi koşullarının oluşması bir hayli zaman alacaktır. Sovyet deneyinde görüldüğü gibi bu durumun bilince çıkartılması gerekir.

Bu çerçevede Kürdistan'da sınıfların mevzilenmesi bir önceki kaynaklarımızda doğru ve yeterince işlenmiştir. Bu belirleme bugün için de doğrudur. Kürdistan sosyalist hareketi sınıf niteliğini korumakla birlikte ,diğer ulusal demokratik güçlerle daha bir uzlaşır konumda kalarak , devrimin demokratik muhtevasının korunup geliştirilmesi ve nihai hedefi olan

sosyalizm için çalışacaktır. Sadece ulusal bir programla yola çıkmak veya sınıfsal niteliği yadsımak , ülkenin demokratik geleceğini güvenceye almamak anlamına gelir. Cezayir bunun iyi bir örneğidir.

Demokratik ve emperyalist devletler ayırımı yapma görüşü doğrudur. Ülkemizdeki baş çelişkinin ulusal olmasından ötürü bu gereklidir. Sosyalistlerin de içinde yer aldığı ulusal demokratik cephe düzeyinde ilkeli bir tutumla uzlaşılır, güçleri ölçüsünde uzlaşmanın yaratabileceği olumsuzluklara müdahale ederler.

Nisan 1993 SERDAR

TABULARI YIKALIM !

TSK Program taslağında formüleştiren "anti-emperyalist" mücadele ne derece Kürdistan gerçeğine uymaktadır? Kürdistan'da cephe yönünde adımların atıldığı bu dönemde acil olarak bu formülasyonu irdelemek gerekmektedir.

Ulusal sorunun çözümü ulusal devleti kurma sorunudur. Ulusal devletlerin oluşum sürecinde , her farklı süreçte önündeki engeller farklılıklar göstermiştir.Batı Avrupa'da ulusal devletlerin oluşumu feodalizme karşı mücadele ile gerçekleşirken, ezilen ,işgal altında tutulan uluslar, işgale ve ezen ulusa karşı mücadeleyle ulusal devletlerini kurmuşlardır.Doğu Avrupa ve Osmanlı İmparatorluğu incelendiğinde bu anlaşılır bir olgudur.

Bürokratik sosyalist kampın oluşumundan sonra emperyalistlerin, sömürgecilerin işgali altındaki uluslar,bu kampın aktif desteğiyle ulusal devletlerini gerçekleştirdiler. Cezayir,Vietnam, Angola somut örneklerdir.

Politikalar toplumun içinde bulunduğu tarihsel sürece,nesnel gerçekliği dayanır.Yoksa kitabi bilgilerle ,ütopik bilgilerle politika üretilemez. Kuzey Kürdistan ulusal hareketi bunun yeterince acısını çekti.Ulusal Kurtuluşçu güçlerin bir parçası olan sosyalist güçler ,gelişmiş ülkelerin en

azından bir kısmının kuracağı "sosyalist kamp" olmadığı sürece "kapitalist-emperyalist sistem"den radikal bir tarzda kopuşlarını bugünkü aşamalar çerçevesinde Kürdistan Ulusal devriminin önüne dayamak tek kelimeyle politik Don Kişotluktur. Bu tezleri savunanların Arnavutluğa ve Kübaya bakmaları yeterlidir.

Bu nedenle doğru eksen anti-sömü mürgeci mücadeledir. Sömürgecilerin desteklerine ve ülkemizdeki işbirlikçilerine yönelmesidir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesinin hedefi sömürgeci esaretten kurtuluş, demokratik cumhuriyetini kurma ve çağdaş uluslar arasında yerini alma mücadelesidir. Dün teorik kaygılar nedeniyle bu mücadeleye yardım etmek isteyenlerin kimliklerini sorabilirsiniz. Oysa bugünkü dünya şartlarında kimlik yerine bu sorunda taraf olmak isteyenlerin politikalarına, ciddiyetleri-ne bakmak gerekecektir. Zira Kürtlerin günümüzde köle bir ulus olmasının temel nedenlerinden biri uluslararası arenada yalnız kalmalarıdır. Biz yalnızken, sömürgeci devletler sosyalist devletlere varana dek geniş desteklere sahip oldular. Dünyada kendi dağlarında yalnızlığı oynayan Kürt isyanları kan ve vahşetle bastırıldı. İşte sömürgeci devletler Kürt sorununda eski günleri aramaktadırlar. Kürt sorununun enternasyonalize edilmesinden rahatsızdırlar. Türk devleti sağcıyla, solcusuyla, dincisiyle "anti-emperyalist" olmamız yönünde propoganda savaşı yürütmektedir. Ünlü Türk solcusu Doğu Perinçek'in ifade ettiği gibi "Kürt sorunu Ortadoğu sorunudur. İran, Irak, Suriye, Türkiye ve Kürtler kendi aralarında çözmelidir Başkaları karışmamalıdır."

Evet, böylece geçmişteki gibi rahatça (!) çözebilirler. Tabii ünlü solcular bir yığın yazıyla timsah gözyaşları dökerek !...

Formüleştirecek; Kürdistan'daki mücadele kapitaliz mi, sosyalizm mi mücadelesi değildir. Gündemde olan Sömürgeciliğin tasviyesi ve ulusal demokratik cumhuriyetin kurulmasıdır.

PROGRAM TASLAĞI ÜZERİNE DÜŞÜNCELERİM

Klasik belirlemelerle dolu bundan on sene önceki kalıplaşmış, değişen dünya ve bugünkü durumu gözönüne alınarak hazırlanmamış bir program.. Eğer bu program doğru olsaydı eskiden sosyalist dediğimiz ülkeler bugünkü durumda olmayacaktı. O zaman kendimizi bu klasik belirlemelerden kurtarıp daha gerçekçi olmak zorundayız. Demek istediğim, bu taslağıdaki belirlemelerin hepsinin yanlış olduğu değildir. Marksizim bir alternatif düşünce sistemi olarak varlığını sürdürecektir. Her ne kadar kapitalizmin dünyaya huzur ve barış getirmesi çok uzaksa da, sosyalizmin uygulamada iflas etmesi bazı düşünce sistemlerini aşmamış gerektiğini göstermektedir.

Taslakta ki belirlemelere bakılırsa iflas eden savunulmaktadır. Bu nedenle günümüzdeki politik değişimlerin esaslı bir analize tabi tutulması gerektiği inancındayım. Bu hiç bir zaman unutulmamalıdır ki biz kendimiz için değil, halkımızın kurtuluşu için politik sahnedeyiz. K. Saleh yoldaşın dediği "Kürdistan halkının çıkarı her şeyin üstündedir" ve her şey halkımızın refahı, mutluluğu için olmalıdır.

Kuyrukçu politikalar yerine, gerçekçi, bağımsız ve halkımızın çıkar prensiplerine dayalı politikalar üretmeliyiz.

Dağılan eski sosyalist ülkelerin kapitalizme yönelmelerini ve o ülkelerdeki ulusal sorunun boyutlarını ayrı ele almak gerekse bile, bugün sosyalizme sahip çıkan, fakat uluslararası ilişkilerde hiç de farklı düşünmeyen Çin, Küba gibi ülkelerin Birleşmiş Milletlerde Kürt halkına karşı Saddam yanlısı tavrı aldıkları ortadadır.

Dolayısıyla, halkımızın çıkar prensiplerinden ayrılıp bir takım maddeler peşinde koşarsak eskiden düşüğümüz hatalara düşmüş oluruz.

Şurası bir gerçek ki hiç bir sosyalist ülke gerçek anlamda Kürt halkının dostu olmamış, Kürt halkının haklı davasını görmemiş, SSCB binlerce kilometre uzaklıktaki halklara yardım etmiş ama burnunun dibindeki bir halkın davasını görmezlikten gelmiştir.

Vietnam daha dün silah zoruyla kovdukları Fransızları ülkelerine davet ederek ticari ilişkilerini geliştirmeye çalışıyorlar. Buna benzer eskiden sosyalist dediğimiz bir çok ülke var.

Durum bu olmasına rağmen Program Taslağında sık sık Türkiye ve müttefikleri emperyalist ülkeler deniyor. Doğru ... Fakat emperyalist ülkeler hiç bir halkın dostu değildir. Dolayısıyla Türkiye'yede dost değiller. Çıkarları gereği yarın Kürt halkına da yardım edebilirler.

Bugün Kürdistan'da ön planda olan sınıf mücadelesi değil, ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu mücadele neyi gerektiriyorsa onu yapmak zorundayız. Şapkamızı önümüze koyup düşünelim : İttifaklar sorununu, birlik sorununu, bugünkü dünya durumunu göz önünde bulundurmak zorundayız.

Saygılarımla.....

M.ZINAR

HEVİYA GEL

OKU

OKUT

ulusal temelde birliğini sağlayacak politikalar üretmek-tir. Ulusal devrimi bir anlık oldu bittiyle kafamızda bitirip ,sınıf hareketini marjinalleştirmemek ,ülkenin inşasında sorumlu bir sınıf haline getirmektir.

Bu satırlar 1986 ve 1987 yıllarında henüz sosyalist sistemin yaşadığı ve ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketlerine iyi-kötü desteğini sunduğu yıllara aittir. Bizler ise bugünkü tarihi şartlarda sanki hiçbirşey yaşamamış gibi eski teorilerde ayak direyebilir miyiz?

Buna hakkımız var mı ? Halkımızın beklentileri nelerdir? Bütün bunlar bizim sosyalist olup olmamamızla bağlantılı gelişmeler değildir. Bütün bunlar bizim sosyalist olup olmadığımızı soru altında bırakacak nedenler değildir. Tam tersine , kendisini halkına karşı sorumlu hisseden bir siyasal hareketin sosyalist olarak ulusal savaştaki yerinin nerede ve nasıl olduğunun bilince çıkartılması için yapılan uğraşılardır bunlar.

Program taslağını daha fazla deşmeyeceğiz . TSK' nın sahip olduğu bağımsız düşünme hattının daha iyi anlaşılması için "Ulusal Sorun" ve "Birlik Deklarasyonu" adlı broşürlerin bir kez daha okunmasını dünyadaki ve özellikle bölgemizdeki son gelişmeler ışığında bir kez daha yorumlanmasını salık vereceğiz.

N. Heval

GÜNDEM

olmayacağını kuvvetle vurgulayabili-
ziz. Kürt sorununda başların bir kez
laha kuma sokulmasının imkansız
olduğu bir dönemde, sonucun
gerçekten Kürdistanlı halk
linamiklerini harekete geçirici
olacağını söylemek de bir o kadar
güçtür.

İşte bunun için kapsamlı bir
politika , ulusal bir politika gerekiyor.

Nitekim savaş yeteneğini diplomatik alanda gösterme kapasitesin de olmayan Güney Kürt hareketi bir süre sonra , kendisine "kucak" açan bir başka sömürgeci ülke ,İran'ın arkasına ABD'yi de alarak Irak ile olan toprak sorununun içine Kürtleri sürüklemesiyle çözümsüzlüğe doğru itilmiştir.

Tarih bir kez daha böyle tekerrür etmiştir !

Kürdistan'daki siyasal akımların birbirlerine karşı veya çevre sömürgeci ülkelerden birinin aleyhine veya lehine kullanılmasının Kürdistan'ın bölün-müşlüğünden kaynaklandığını tespit eden hareketimiz, bu kompleks karakterin , bölge halkları lehine sonuçlanabilmesi için esaslı çözümün ulusal haklara sahip olmaktan geçtiğini vurgular. Bu alanda Kürdistanlı siyasal örgütler arasındaki demokratik ilişkilere , kurumlaşmaları öngören politikalara büyük bir değer biçer. Bu tür bir politikanın parçaların hem kendi içinde hem de parçalar arasında somut ilişkileri geliştireceğinden hareket ederek ,ulusal perspektivlerin uluslararası sahaya aktarılmasında birinci rolü oynayacağı düşüncesindedir.

Hareketimiz bu tarihsel gerçeklerden hareketle Ortadoğu'da istikrar ve barış unsuru olarak Kürt sorununun siyasal çözümü için mücadele etmektedir. bölgede istikrar ve barış unsuru olacak,sömürgecilerin birbirlerine karşı uyguladıkları böl-yönet politikasına karşı gerçek bir çözümü , bağımsız demokratik ve birleşik bir Kürdistan'ı öngörür.

Devam edecek

1993 Newroz' u

gerçek Newroz'u kutlamak
Kürt dinamiğinin temel is-
temidir. Bu istemin gerçek-
leşmesi şimdi içine girdiğimiz
sürecin başarıyla izlenmesine
bağlıdır.

qalkirin.Niviskarê şehîd Musa Anter pirtukêkê din jî bi navê"KIMIL"xwerû bi kurdî nivisandîye.Sê pirtukê wî jî bi zimanê Tirkî derketine.Navê pirtukên wî yên bi zimanê Tirkî enin:1-Vakayîname 2-Anilarim(Bîranînê Min)du cîlt.

5-EVÎNA CEMÎLÊ/Cengiz Aytmatov-Weşanên Firat.

Niviskarê pirtukê eslê xwe kirgiz(qirxiz)e.Vê pirtukê Dr.Nacî Kutlay wergerandîye kurdî.Di pirtukê de çîrokêkî dirêj(76 rupel)li ser evîna Cemîlê ye.Ji vê pirtukê re Louîs ARAGON pêşgotinêk nivisandîye.Ev cara yekem e ku pirtuka Cengiz Aytmatov bi zimanê kurdî hatîye wergerandin.

Çîroka Evîna Cemîlê bi rastî jî pîrr xweş e.Louîs Aragon di pêşgotina xwe de weha dibêjê:".....belê,ev çîrok,çîroka evîndariyê ya herî xweşe...Lewra jî,min destjî hemu karên xwe berda,ez runiştim û min ev çîroka wergerand zimanê me."

6-KÎNE EM?-Cegerxwîn-Weşanên Pelê Sor.

Heta nuha heşt(8)dîwanên seydayê Cigerxwîn hatine çapkirinê.Lê di nav wan de bi navê"Kîne Em?"dîwan tune ye.Kîne Em(Di eslê xwe de kîme Ez'e)navê helbestêkê wî ye.Di vê pirtuka kîne em?de jîyana Cigerxwîn û jî heşt dîwanên wî helbestên bijarte,helbest hene.

7-DESTPÊKA EDEBÎYATA KURDÎ-Mehmed Uzun-Weşanên -Beybun.

Pirtukêkî likolînê ye.Niviskar bi kurdî li ser diroka edebîyata kurdî disekine.Li ser bingehên pêşketina edebîyata kurdî şîrove dike û bi pîrr tiştê xwendevanan agahdar dike.Niviskar Mehmed Uzun bi awayekî zanistî li ser edebîyata kurdî radiweste.Di dawîya pirtukê de navê sed û heşt(108)çavkanî hatîye nivisandin.Di pirtukê de niviskar li ser zimanê kurdî û zehmetîyên wê,li ser zaravê kurdî (Kurmancî-Soranî-Dimilî),li ser edebîyata devkî ya kurdî û

CÎHANA ÇANDÎ Û EDEBÎ

CÎHANA ÇANDÎ Û EDEBÎ

Xwendevanên hêja!

Di vê rûpela "Cîhana Çandî û Edebî" de, ezê li ser berhemên edebî bisekinim, pirtuk û kovarên çandî û edebî bidim danasînê. Ji pirtukên ku xwerû bi zimanê kurdî hatine weşandinê nûçe binivîsînîm û derheqê wan de xwendevanan agahdar bikim. Li ser wan şîrove bikim. Ezê li ser hemû şaxin edebîyatê nivîsê cur be cur binivîsînîm û pirs û pirsgerikên çand, ziman û edebîyatê bînim ziman.

Têt zanîn ku van çend salên dawî li Ewropa u li Tirkîyê ronesansa kurdî dest pê kirîye. Heta nûha nêzîkê pênc sed (500) pirtuk li ser çand, edebîyat û zimanê kurdî û li ser pirsên kurdî ya netewayî û sîyasî hatine weşandinê.

Li Ewropa û li Tirkîyê bi dehan kovar û rojnamên kurda hene. Henîk ji wan xwerû bi zimanê kurdî ne. Henîk jê jî bi kurdî û tirkî ne. Bi dehan weşanxane li ser kurda pirtuk çapdikin û diweşînin.

Dê navê rûpelê her dem rûpela "cîhana çandî û edebî" be, lê nivîsê ku ezê di bin navê vê kuncikê de binivîsînîm, pirr alî be, rengo-reng be.

Di vê nivîsa xwe ya hanê de ezê, pirtukên ku li Stenbolê xweru bi zimanê kurdî hatine weşandin, bidim naskirinê. Ezê di nivîsên pêş de, di hejmarên kovarê yê dahatu de li ser ew pirtukên ku tenê li ser diroka kurda hatine weşandinê, yên ku li ser poblema zimanê kurdî, gramera (Rêziman) kurdî û hînkirina (hewîsandina) zimanê kurdî, bi çavekî rexnegirî şîrove bikim.

Ezê, nivîsên danasînê li ser henîk kovarên kurdî yên çandî, edebî û sîyasî ku di dema

xwe de derketine û di hêla çand, edeb û ziman de xizmetên hêja kirine, lê nuha dernakevin, binivîsînîm. Pirtukên gramere û ferheng, pirtukên çîroka û romana, ezê bidim danasînê.

Divê mirov li ser berhemên nivîskarê cîhanê û edebîyata klasîk bisekinê û ew pirtukê wan yên ku bi zimanê kurdî hatine vergerandinê, ji xwendevanan re bidenaskirinê.

Heta nûha di nav cîhana weşanên kurdên bakûr de çar (4) kovarên pêkenîne (Mîzah) hatin weşandinê. Lê nuha ev her çar kovar jî dernakevin. Navê van kovaran: "Zengil" "Mîrkût" "Îsot" û "Tewlo" bû. Hemû hejmarên van kovaran li cem min hene. Dibe ku pirrê xwendevanan haya wan ji van kovaran tunebo û navê wan nebihîstibin. Ezê di nivîsekî xwe de van kovaran jî bidim danasînê.

Nûha ezê pirtukên ku xwerû bi zimanê kurdî li İstanbulê hatine weşandinê bidim naskirinê. Henîk ji van pirtukan ji zimanê Tirkî vergerandine zimanê kurdî. Henîk jê jî, ji zarawayê soranî û ji alfaba Erebi an kirilî vergerandine zarawayê kurmançî û alfaba latînî.

PIRTUKÊN XWERÛ BI ZIMANÊ KURDÎ

1-Ji kullîyata Rîsalên Nur: Peyvên Piçuk.

Weşanxana Nubihar berhemên Saîde Nursî verdigerîne zimanê kurdî. Ji kullîyata Rîsale-î nur cara yekem "Kardeşlik rîsalesî" vergerandin zimanê kurdî û bi navê "Rîsala Biratîyê" hate weşandin. Nûha jî "Kûçûk sözler" hat vergerandin û bi navê "Peyvên Piçuk" hat weşandinê. Di pêşîya pirtukê de sergotarêk li ser "Bedîûzzeman Saîd Nursî kîye?" û "Têkoşîna wî çibû?" nivîsekî dirêj hatîye nivîsandin. Di vê nivîsê de li ser şexsiyeta wî ya têkoşerî û muxalîf têt seknandin û kîmlîk (Nasnav) a wî ya kurdî têt qalkirin. Weşanxana Nubihar di pêşgotina pirtukê de dibêjê ku ji bo nivîsandina kurdî gramera (Rêzimana) Celadet Bedirxan ji xwe re esas (bingeh) girtine. Di pêşgotinê de li ser pêwestî û zorîtiya weşanên bi zimanê kurdî têt seknandin.

2-JANA GEL-Îbrahîm Ahmed-Weşanên Komal.

Ev pirtuk roman e. Îbrahîm Ahmed, wê

Lokman Polat

di sala 1956'a de nivîsandîye, lê ji ber sansora Saddam hetanî sala 1972 nehatîye çapkirin û weşandinê. Romanê ji zarawayê soranî Elîşêr vergerandîye zarawayê kurmançî û di nav weşanên Apec'ê de li Stockholmê hatibû weşandin. Nûha jî li İstanbulê ji alî weşanxana Komal carekî din hatîye weşandin. Kemal Fuad ji bo vê romanê di sala 1971'ê de pêşgotinêk nivîsandîye.

Di romanê de mî "hatêk" ku di nav têkoşîna rizgarîye netewayî de cîh girtîye û bûyerên ku di serê wî de derbas bûne bi hawayekî realîst tîne ziman.

3-KEVOKA SPI-Firat Cewerî-Weşanxana Beybun.

Ev pirtuka kurte-çîroka ne. Nivîskarê wê Firat Cewerî di sala 1986'a de bi navê "Girtî" pirtukêk ya kurte çîroka nivîsandibû û ew sal hatibû weşandin. Pirtuka kurte-çîroka "Girtî" nuha ji nuve di nav weşanên "Doz" de hatîye weşandinê.

Di pirtuka "Kevoka Spi" de heşt kurte-çîrokan nivîskar hene. Firat Cewerî bi navê "NÛDEM" kovara hunerî, edebî û çandî diweşîne. Heta nuha çar (4) hejmarê kovara Nûdem derketîye.

4-BIRÎNA REŞ-Musa Anter-Weşanên Koral.

Ev pirtuk cara yekem di sala 1965'a de çap bû. Nuha ji nuve çap buye. Nivîskarê wê Musa Anter bi destê dewleta dagirker û nukerên wan va hate şehîdkirin. Birîna Reş bi kurmançîyeke hêsan hatîye nivîsandin. Di pirtukê de gelek çîrokên gel û gotinên pêşîya hene. Di pirtukê de jîna gelê kurd a wê demê têt qalkirin.

MEKTUP — NAMÊ XWENDEVANAN

DIYARBAKIR ESKİ DIYARBAKIR DEĞİL

Burada herkes günü birlik yaşamak zorundadır. Yarın ne olacağını kimse kestiremiyor. Binlerce sorun, yığın, yığın insanın karşısına çıkıyor. Zaten Lice gibi bir yerde yaşam yarı açık cezaevidir. Geceleri insanlar dışarı çıkamıyorlar. Gece yaşam tümüyle ölüdür. Ancak gündüzleri oralarda insanların olduğunu, yaşamın olduğunu fark edersin.

Zaten tümüyle savaş alanını andırıyor, Diyarbakırdan Lice'ye giderken, sanki bir savaş bölgesinden geçiyorsun. Eskiden Lice yolu üstünde olan—sonradan kaç tane daha yapılmıştı—benzinlikler, pompalar, katındaki petrol dahil tümüyle yakılmış, yıkılmış. Bazıları çatışmalar esnasında, bazıları gerillalar tarafından, bazıları da devlet tarafından yakıldığı söyleniyor. Zaten Lice gibi yerlerde tümüyle savaş kuralları geçerlidir. Kim kimin gardiyanıdır belli değildir.

İstikrarsızlık gün geçtikçe artıyor. Köylerden göç alabildiğince. Günde yüzlerce köylü evini, yurdunu terk ediyor. Kentlere geliyorlar.

Diyarbakır öyle kalabalıklaşmışki sokaklarda, cadelerde insan zorla yürüyor. Binbir çeşit yozlaşma, soysuzlaşma, başını almış gidiyor.

Mücadele gün geçtikçe yoğunlaşıyor. Günde yüzlerce tutkuma yapılıyor, çoğu insan cezalandırılıyor, ölüm sıradan birşey olmuş. Kahvenin kapısında adamı vuruyorlar, kahvenin içinden bir kişi gidip adama bakmıyor. Yaralanan biri saatlerce yerde kalıyor. İnsanlar katılmış. Dağlardan günde yüzlerce ölüm haberi geliyor. Ama, kimse artık mezarlarda ağlamıyor. Mezar başlarında halaylar çekiliyor, zılgıt sesleriyle marşlar söyleniyor. Herkes ağlamayı unutmuş. Herşey burada

çok değişmiş. Politika, siyaset en ucra yerlere dahi girmiş. Sıradan köylü dünya siyasetinden konuşuyor, politika yapıyor. Eskiden en ilgisiz olan insanlar dahi duyarlı olmuşlar.

Tabiki bir yönde olumlu bir siyasal gelişme olurken, diğer yandanda soysuzlaştırma, yozlaşma ve kişisizleştirme de ala bildiğince. İnsanlar parayla satın alınıyor, hayat şartları zorlaşmış, enflasyon yaşamın bütün alanında kendini gösteriyor. En ufak para burada bin liradır. Beşyüz bin lira da çıkmış. Bir paket sigara onbin liradır. İnsanlarda tedirginlik her an mümkündür. Ama; her şeye rağmen yaşam sürüyor ve insanlar en zor ortamlara dahi uyum sağlamaya çalışıyorlar.

Diyarbakır cezaevinde açlık grevi, bugün 27 gündür halen devam ediyor. Tutsaklar görüşmelere çıkmıyorlar. Direnişleri devam ediyor.

C... yakalandıktan sonra amansızca bir işkence görmüş, tam 28 gün binbir çeşit işkenceden geçmiş. Şimdiki işkence ve sorgu teknikleri, eskiye oranla daha berbat, daha zor ve amansızcadır. C... büyük bir direniş sergilemiş, burada herkes tarafından övülüyor.

F.AMED
KURDISTAN

* * *

Sayın Hêvîya Gel Dergisi Çalışanları

Özgür Halk Dergisi olarak bize derginizi göndermeniz bizleri mutlu ediyor. Ancak eski adresimize gönderdiğinizden dolayı düzenli olarak elimize geçmiyor. Size yeni adresimizi bildiriyoruz.

Özgür Halk
Dergisi

Hêvîya Gel'e

önce sizlere selam eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Ben sizlerin derginizi, yani hêvîya gel'i düzenli okumak istiyorum. Onun için abone olmak istiyorum. Bana hêvîya gel'i göndermenizi

diler, mücadelenizde başarılar dilerim.

Selam ve saygılarımla
Şeyhmus
ALMANYA

* * *
SAYIN YETKİLİ

Derginizi sürekli ve düzenli olarak izlemek istiyoruz. Şimdiye kadar yayınlarınız geliyordu. Ancak son dönemlerde adres değişikliği oldu. Bunu aşağıda belirtceğiz. Bundan sonra oraya gönderilmesini rica ediyoruz. Ayrıca bizim yatınlarımızı sürekli alıp almadığımızı, veya bir başka deyimle elinize ulaşıp ulaşmadığımızı bilmiyoruz. Eğer bildirirseniz, daha düzenli olarak göndeririz.

Selamlar
Rojnama Berxwedan

HEDEFİMİZ KOMİTELEŞMEK

Bir seneye yakın bir süredir Auusturya'ya gelmiş bulunuyorum. Bu süre içerisinde, şartların tüm olumsuzluklarına rağmen (iş, eko, ev, iş vs.) elimden geldiği kadarıyla hareketimizi bu alanda yaygınlaştırma ve yayınlarımızı her alana ulaştırmaya çalıştım, çalışıyorum. Şu ana kadar dergi ve kitapların hepsini dağıttım.

Çalışmalarım bu alanda henüz yenidir. Genç ve dinamik arkadaşlarla bir eğitim çalışması yaptım, her hafta cumartesi, pazar günleri düzenli bir şekilde sürdürdüm. Çoşkulu bir şekilde işe başladık. Bu alanda, bu süreçte sosyal bilincini almış fedakar insanları, ilk etapta hedefliyoruz. Ve bu bölgemizde bir çekirdeğin yaratılmasını sağlayacak ve aynı zamanda değişik bölgelerde aynı faaliyeti geliştirebiliriz. Bu anlamda ilk hedefimiz komiteleşmek olacak. Bunun için de yoğun bir çaba içerisindeyiz.

Bu yönlü sağlıklı ilişkilerimiz de var. Bunun yanında dışardan bize verilecek destek (Seminer, vb.) hedefimize varmamızı hızlandıracaktır.

Mektubumu bitirirken hepinize devrimci selamlarımızı iletiyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

SERDAR
AUSTRIA

APÊ MUSA

O, birinci dünya paylaşımında

Barut ve kan içinde
Anadolu halklar mozayığında

Barış ve özgürlük için doğdu.

O, sömürü ve sömürgeci
mikropların

Halklar düşmanı ırkçıların
Yedikleri her damla kanın
Yılmadan hesabını sorardı.

O, ölüm sonrası cenneti
öneren

Bir ümmetin asalı Musas'ı
değildi.

O, cenneti dünyada kurmak
isteyen
Halkların kardeşi Ape Musa
idi.

O, canlı bir tarihti.
Koçgiri, Zilan'ı, Dersim'i ya-
şamıştı.
Şövenizmi, faşizmin kirli elle-
rini
Sömürücünün künyesine
kazımıştı.

O, yetmiş dört yaşında
Bir özgürlük aacıydı.
Şu ırkçı haydutlarca kesildi
Fakat kökünde binlerce
sürgün yeşerdi.

Ey serseri düşüncesiz
haydutlar
Ey kör ve sağır hükümdarlar
O bir halktır, yok olmaz
Bu da Apê Musa'dır hiç
ölmez..

6 Frankfurt
24.10.1992

H.POLAT